

V nynější žalobě uplatňuje žalobce ovšem zase náhradní nárok z jeho úrazu vzešlý, avšak povinnost k náhradě neopírá se o to, že jest tu zavinění dráhy, nýbrž tvrdí se odchýlně od žaloby první, že úraz, z kterého škoda vzešla, přivoděn byl událostí v dopravě dráhy elementární silou provozované, za který železnice odpovídá dle § 1. zákona o ručení železnic. Jako událost v dopravě uvádí se právě exploze válců s kyselinou uhličitou, kteráž, ana se udála ve skladišti, musí dle žaloby za událost v dopravě býti považována.

Okolnost skutkovou, že úraz přivoděn byl událostí v dopravě, v prvním sporu žalobce netvrdil a z ní také náhradní povinnost dráhy neodvozoval. Tehdy vyvozoval nárok svůj z určitého zavinění, které bylo také předmětem prvního rozhodování.

Jelikož nyní o tomto určitém zavinění dráhy jednati se nemá, nýbrž o tom, je-li tu žalobcem tvrzená událost v dopravě a zdali z ní úraz jemu vzešel, nelze uznati, že by předmětem rozhodování byl nárok na témže skutkovém a právním podkladě založený a proto právem první soud uznal, že není tu rozhodnuté rozepře a námitku toho obsahu žalovaným vznesenou zamítl.

Rozhodnutí nejvyššího soudu z 8. ledna 1920, č. j. R-I. 461/19.

—r.

Republika československá nepřejímá bez dalšího závazky bývalého rakouského státu.

Mezitimním rozsudkem obchodního soudu v Praze bylo zjištěno, že právní poměr mezi žalobcem, obchodníkem A. H., a žalovaným, železničním erárem československým, opírající se o smlouvu dopravní, uzavřenou v Praze dne 26. prosince 1917 mezi žalobcem a bývalým c. k. železničním erárem — jest po právu. Vrchní zemský soud v Praze jako soud odvolací změnil rozsudek ten a zjistil, že právní poměr ten není po právu a sice z toho důvodu, že z ustanovení zák. ze dne 23. července 1919 č. 440 sb. zák. a nař. vyplývá, že pohledávky povstalé před 28. říjnem 1918, tedy v době před utvořením československé republiky, proti bývalému státu rakousko-uherskému — odkázány jsou na ukončení likvidace bývalého rakousko-uherského mocnářství a že tedy není možno je uplatňovati proti československé republice.

Nejvyšší soud dovolání žalobcovu nevyhověl.

Důvody: Uplatňovaného dovolacího důvodu § 503. č. 4 civ. řádu soudního tu není. K vývodům dovolacího spisu, jímž nepodařilo se vyvrátiti správné odůvodnění rozsudku odvolacího soudu, podotýká se toto: V důvodové zprávě k vládnímu návrhu zákona ze dne 23. července 1919 č. 440 sb. zák. a nař. (tisk. 506.) odůvodňuje se potřeba navrženého zákona takto: »Mezi státy, které vznikly z bývalého rakousko-uherského mocnářství nebo které části jeho státního území připojily ke svému, musí se státi vyrovnání o právech a závazcích zaniklého mocnářství. Poněvadž pak uplyne pravděpodobně drahně času, než k takové dohodě dojde, nutno řešiti otázku, zda a pokud má československá republika plniti závazky bývalého mocnářství, které jsou proti ní uplatňovány. Ježto jest naprosto nejisto, jak ono narovnání dopadne a tudíž, které z těchto závazků a do jaké míry náš stát převezme, doporučuje se, aby pro takové závazky bylo zákonem stanoveno příročí až do času, kdy dojde k řečenému vyrovnání mezi účastněnými státy.« Zpráva právního výboru (tisk. 1367) sdílejíc stanovisko vládního návrhu, podotýká dále: »Při tom buď výslovně uvedeno, že přítomným zákonem nemá býti ani v zásadě řešena otázka, a ani jím nemá býti předjíháno otázce, zda a pokud převezme republika československá závazky bývalého Rakouska, nebo království uherského nebo mocnářství rakousko-uherského, pokud závazky ty vznikly ze smluv nebo ze skutečností nastalých před 28. říjnem 1918 a že rozřešení otázky této samozřejmě jest vyhrazeno konečnému vyrovnání o právech a závazcích zaniklého mocnářství rakouského a jeho jednotlivých států.« Totéž vytčeno pak výslovně zpravodajem v plném shromáždění zákonodárského sboru a nedoznalo tam odporu (těsnopísecká zpráva o 67. schůzi Národního shromáždění str. 2106).

Z řečených dějin vzniku zákona plyne nade vší pochybnost, že stát náš zásadně odmítl stanovisko, jakoby bez dalšího stal se přejimatelem závazků bývalého rakouského státu z doby před státním převratem, jichž sídlem bylo by území, nyní vysostné moci československé republiky podrobené. Posléz řečená okolnost o sobě k nástupnictví v podobné závazky nestačí; nýbrž převzetí musí kotviti v dohodě zúčastněných států, až k ní svého času dojde. Marně dovolává se žalobce pro svůj opačný názor § 1409. obč. zák. Vždyť otázka, na kolik účastněné státy převezmou závazky bývalého rakouského státu, jest otázkou mezinárodní dohody mezi těmito státy a na smlouvu tu přirozeně nelze použiti zásad soukromoprávních. Zejména nelze připustiti, aby

účastnění jednotlivci přesunuli, poukazující k soukromoprávním zásadám, odpovědnost a závaznost s jednoho státu na stát druhý. Ani právnímu citu ani zásadám práva normálního nepříčí se stanovisko odvolacího soudu. Žalobci ukládá se pouze, aby sečkal a uplatňoval svůj nárok svého času proti tomu, kdo dle dohody účastněných států bude jím zavázán. Toto právo se tímto rozhodnutím žalobci nijak neodnímá.

Rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 31. prosince 1919, čj. Rv I. 587/19. a.

LITERÁRNÍ ZPRÁVY.

Právní dějiny zemí koruny české. Napsal JUDr. Jan Kapras, ř. univ. profesor. Díl třetí: Dějiny státního zřízení. Část druhá: Doba pobělohorská. Se dvěma mapami. V Praze. Nákladem čes. grafické Unie, a. s., 1920. (Str. 232.)

Jako pokračování a dokončení velkého díla Kaprasova, majícího vyličití právní dějiny zemí koruny české od dob nejstarších až do doby nejnovější, vychází nyní, po sedmi letech od druhého dílu, díl třetí. Vyličují se zde dějiny státního zřízení v době pobělohorské, jimiž má býti podán důkaz o tom, že do r. 1848 český stát nepřestal právně nikdy existovati. Ve svazku tomto, jenž není dokončen, jelikož v 2. seš. vyličená bude ještě doba státoprávních bojů, pojednává autor zevrubně a všestranně nejprve o území České koruny a jejím obyvatelstvu, dále o ústavě, a o správě v zemích koruny české. Spis určen ovšem v první řadě studujícím práv, pro něž stává se vítanou pomůckou zejména nyní, kdy i dějiny českého práva stanou se předmětem historicko-právního rigorosa. Ale i praktický právník, zajímající se o historický vývoj svého oboru, najde ve spisu poučení a přečte jej s neutuchajícím zájmem. —a.

Univ. prof. Dr. Jan Kapras: **Český stát v historickém vývoji** a v dnešní podobě dle ustanovení kongresu pařížského. Se 6 mapami. V Praze 1920. Nákladem »Národa«. (Str. 72.)

Spisovatel, jenž se účastnil jako odborník mírového jednání v Paříži, podává stručně, ale výstižně nejprve vyličení starého historického základu českého státu od jeho vzniku a rozvoje až do konce století 14., dále jeho úpadek a územní rozklad od 15. do 19. století. V třetím období vyličený jsou snahy po obnově upadající státní české samostatnosti, vrcholící konečně